

ΤΟ ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΚΤΑΚΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου περὶ συνδρομῆς τοῦ Δημοσίου ὑπὲρ τῶν ἀπόρων Δήμων καὶ ὑπὲρ τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

Ὁ νόμος ΒΤΜΘ' τοῦ 1895 ἐνῶ ὁμολογουμένως συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως ἀπέβη καταθλιπτικὸς εἰς τὴν διοίκησιν τῶν Δήμων καὶ ἐπεβάρυνε σπουδαίως τὸ Δημόσιον Ταμεῖον διὰ τῶν δαπανῶν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως ἕνεκα τοῦ συμφητισμοῦ τῶν ἐσόδων τῶν Δήμων εἰς τὰ ἐξόδα τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως. πολλοὶ τούτων στερηθέντες τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν δημοτικὴν διοίκησιν δαπανῶν περιήχθησαν εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῆς διοικήσεως ἀφ' ἑτέρου τὸ Δημόσιον προκαταβάλλον τὰ ἐξόδα τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως καὶ μὴ δυνάμενον ἕνεκεν τῆς ἀνεπάρκειας τῶν κατὰ τῶν Δήμων ἐξαναγκαστικῶν μέσων νὰ εἰσπράξῃ ταῦτα παρ' αὐτῶν εἶχε λαμβάνειν μέχρι τέλους τοῦ Φεβρουαρίου 1901, ἤτοι μέχρι τέλους τῆς δημοτικῆς χρήσεως τοῦ 1900 δρχμῶν 7,116,053,89, ἄνευ ἐλπίδος ἀπολήψεως αὐτῶν παρὰ τῶν Δήμων, ἐπιβαρυνθὲν οὕτως ἐμμέσως διὰ τῶν δαπανῶν τούτων.

Ἀμφότερὰ τὰ μειονεκτήματα ταῦτα τοῦ νόμου περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως σκοπεῖ νὰ θεραπεύσῃ τὸ ὑπὸ τὴν ψῆφον τῆς Βουλῆς ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον.

Κατὰ τὸν ἄρθρον 1 τοῦ νομοσχεδίου παρέχεται συνδρομὴ ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου εἰς τοὺς ἀπόρους Δήμους ἐπαρκῆς εἰς τ' ἀποραίτητα τῆς διοικήσεώς των ἐξόδα. Ἡ συνδρομὴ αὕτη ὑπολογισθεῖσα ἐπὶ τῶν προϋπολογισμῶν τῶν Δήμων θέλει ἀνέλθῃ εἰς δρχμῶν 500,000 περίπου. Ἐὰν εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο προστεθῶσι καὶ δρχμαὶ 1,000,557.24, ἡ συνδρομὴ τοῦ δημοσίου ὑπὲρ τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, τὸ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Ταμείου καταβληθὲν ποσὸν διὰ συνδρομὴν πρὸς τοὺς Δήμους καὶ διὰ τὰ ἐξόδα τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως θέλει ἀνέλθῃ περὶ τὸ 1,500,000 δρχμῶν ἤδη κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τὸ Δημόσιον δαπανᾷ 1,000,000 διὰ συνδρομὴν ὑπὲρ τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐπιβαρύνεται διὰ ποσοῦ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἑκτομυρίου δρχμῶν, διὰ τοῦ ὁποῦ

χρεοῦνται μὲν οἱ Δήμοι εἰς τὸ τέλος τῆς δημοτικῆς χρήσεως διὰ τὰ προκαταβληθέντα ὑπ' αὐτῶν ἐξόδα τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, ἀλλ' ἀδυνατεῖ τὸ Δημόσιον νὰ εἰσπράξῃ ἕνεκα τῆς ἀνεπάρκειας τῶν καταδικαστικῶν μέτρων τὸ ποσὸν τοῦτο διὰ τῶν λαμβανόμενων μέτρων ὑπὸ τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου θέλει περιορισθῆ σημαντικῶς, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου καὶ τὰ ἐξόδα ὑπὲρ τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως τῶν Δήμων, εἰς οὓς ἔρχεται ἐπικουρον τὸ Δημόσιον θέλουσιν ἐλαττωθῆ ἐπικρατήτως.

Τ' ἄρθρα 2 καὶ 3 σκοποῦν προτίθενται νὰ ἐλαττώσωσι τὰ τοῦ Δημοσίου καταβαλλόμενα διὰ συνδρομὴν ὑπὲρ τῆς στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως ἐξόδα ἄνευ βλάβης ταύτης καὶ θέσωσι φραγμὸν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων ἄσκοπον πολλάκις αὐξῆσιν τῶν δαπανῶν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ Κράτος πρέχον συνδρομὴν εἰς τοὺς δήμους διὰ τὰ ἐξόδα τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως φρονούμεν ὅτι ἔχει δικαίωμα νὰ θέσῃ περιορισμὸν εἰς τὴν πολυτέλειαν ταύτης προστατεῖον οὕτω καὶ τὸ Δημόσιον Ταμεῖον καὶ αὐτοὺς τοὺς δήμους.

Κατὰ τὸν νόμον ΒΤΛΑ' τοῦ 1896, τὸν ἐρμηνεύσαντα τὸν νόμον τοῦ 1852 περὶ ἐξοφλήσεως τῶν χρεῶν τῶν Δήμων τὸ Δημόσιον μόνον εἰς χεῖρας τοῦ δημοτικοῦ εἰσπράκτορος δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ κατάσχεσιν πρὸς εἰσπραξίν των ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν Δήμων ἐκ προκαταβληθέντων διὰ λογαριασμὸν αὐτῶν ἐξόδων τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

Αἱ τοιαῦται ὁμως κατασχέσεις ἀπέβησαν συνήθως ἄνευ ἀποτελέσματος, διὰ τοῦτο διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νομοσχεδίου ἐπιτρέπεται νὰ γίνεται κατάσχεσις ὑπὸ τοῦ Δημοσίου εἰς χεῖρας παντός ὀφειλέτου τοῦ Δήμου, καί, ὅπως προληφθῶσιν εἰκονικαὶ δηλώσεις τῶν ὀφειλετῶν, ὀρίζεται ὅτι δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψει δηλώσεις ὅτι τὸ κατασχεθὲν ποσὸν κατεβλήθη πρὸ τῆς προσδιωρισμένης πρὸς πληρωμὴν ἡμέρας.

Τὸ ἄρθρον 5 ἀφορᾷ εἰς τὴν λογιστικὴν τάξιν τῶν ταμείων. Τὰ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τῶν ταμείων ἐξόδα τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως δὲν καταχωρίζονται εἰς τὸ καθημερινὸν κλπ. βιβλίον τοῦ ταμείου, ἀλλὰ ἐφ' ὅσον δὲν ἐξοφλοῦνται ἐξ εἰσπραχθέντων ἐσόδων τῶν Δήμων ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ χρηματικοῦ ὑπολοίπου τοῦ

τούμενοι ἐν τῇ δημοτικῇ ἐκπαιδεύσει διὰ τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ αὐτῆς, ἀναστέλλουσι τὴν μόλις ἀρξαμένην πρόδον αὐτῆς, θεωρουμένης τῆς πρоруύσης ἐν τῇ δημοτικῇ ἐκπαιδεύσει καταστάσεως ὡς πολυτελείας, οὕτω δὲ χιλιάδες ἐλληνοπαίδων κινδυνεύουσι νὰ στερηθῶσι τῶν φώτων τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς μορφώσεως τῆς ἀγούσης εἰς τὴν εὐδαιμονίαν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ εἰς τὸν Θεόν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καθ' ὃν χρόνον οἱ ἐπιδιώκοντες τὴν εὐημερίαν των λαοὶ φιλοτιμοῦνται νὰ περιθάλλωσι τοὺς σκαπανεῖς τοῦ μέλλοντος των καὶ ν' ἀποδίδωσιν αὐτοῖς τὴν ἀνάλογον τῆς πρὸς τὴν πολιτείαν συμβολῆς των ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἀμοιβήν, κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον παρ' ἡμῖν περικόπτεται καὶ αὐτὸς ὁ μόλις ἐξερχὼν πρὸς συντήρησιν τοῦ Δημοδιδασκάλου μισθός. Πάντες οἱ κλάδοι ὡς ἀμοιβήν τῆς φιλοτίμου αὐτῶν ἐργασίας ἐλπίζουσι τὴν προαγωγὴν των εἰς ἀνωτέρας βαθμίδας καὶ μόνοι οἱ Δημοδιδάσκαλοι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ σκέπτονται περὶ προαγωγῆς. Ἄλλ' ὡς νὰ μὴ ἤρκει τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ βαθμὸς ὁ διὰ κόπων καὶ μόχθων κτηθεὶς κατὰ τοὺς δρους, οὓς ἡ πολιτεία προέταξεν ἡμῖν, πρόκειται ἤδη νὰ ἀνακρεθῆ: οὕτω δὲ ἡ θὰ ἀναγκασθῶμεν ἀπογοητευόμενοι καὶ μυχρινόμενοι νὰ ἐγκαταλίπωμεν ταχέως τὸν κλάδον μας ἢ ἀπατῶντες ἡμᾶς αὐτούς, τὴν πολιτείαν καὶ τὴν κοινωνίαν διαφθειρόμενοι τὸν χρακτῆρα θὰ μεταβληθῶμεν εἰς ταπεινοὺς γραμματοκκλήλους ἀπὸ ἀληθῶν ἱεροφαντῶν.

Φίλοι συνάδελφοι

Πάντες ἀνχιμνησκόμεθα μετὰ ορίκης τὴν ἀπογοῦτευσιν, ἥτις εἶχε καταλάβει πάντας ἡμᾶς πρὸ τοῦ σωτηρίου ἔτους τοῦ 1895 καὶ ἥτις εἰς ἀποτέλεσμα εἶχε σὺν τοῖς ἄλλοις τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ ἐπαγγέλματος ὑπὸ πολλῶν συναδέλφων. Ἄλλ' ἐπίσης ὠμολογημένον εἶνε, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους ἐκεῖνου ἐνεψυχῶθη ὁ κλάδος καὶ νέον πνεῦμα ζωογόνον ἐπνευσε ἐπὶ τὰς τάξεις ἡμῶν, πάντες δὲ ἐτολμῶμεν νὰ πιστεύωμεν, ὅτι θὰ κερηκολυθεῖ ἡμᾶς ὁ νόμος τῆς προόδου καὶ νέαι ἡμέραι εὐτυχεστεραι θὰ ἀνέτελλον διὰ τοὺς ἐλληνοπαίδιας. Ὅτε αἰφνης καὶ παρὰ πᾶσιν προσδοκίαν ἦλθεν εἰς φῶς τὸ ἀνωτέρω δημοσιεύμενον σχέδιον νόμου ὅπερ ὑπεβλήθη εἰς τὴν βουλὴν πρρακωλύον τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω πορείαν τοῦ ἔθνους.

Διότι κατὰ τὰ ἄρθρα 1, 3 καὶ 7 καὶ τὰ ὑπάρχοντα σχολεῖα καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν Δημοδιδασκάλων θὰ μειωθῶσι σπουδαίως. Κατὰ δὲ τὸ δεῦτερον ἄρθρον τὸ ὀρίζον ὅτι εἰς πρωτοβάθμιος Δημοδιδάσκαλος ἐπιτρέπεται εἰς τὰ πολυτάξια σχολεῖα (πλὴν τῶν ἐξαταξίων ἐν οἷς ἐπιτρέπονται δύο) οὐδεὶς δὲ εἰς τὰ διτάξια καὶ μονοτάξια κτλ. ἐπέρχεται κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας τοῦ 1901 ὁ περιορισμὸς τῶν ἐν τῷ Κράτει πρωτοβαθμίων Δημο-

διδασκάλων εἰς 178 ἀπέναετι 538 ὑπηρετούντων ἤδη τοιούτων, τῶν δευτεροβαθμίων εἰς 560 ἀπέναετι 880 καὶ τῶν τριτοβαθμίων ἢ αὐξήσις εἰς 1460 ἀπέναετι 698 ὑπηρετούντων ἤδη τοιούτων τῶν δὲ διδασκαλιστῶν τῶν πρωτοβαθμίων εἰς 99 ἀντὶ 182, τῶν δευτεροβαθμίων εἰς 232 ἀντὶ 310 καὶ τῶν τριτοβαθμίων εἰς 511 ἀντὶ 320 ὑπηρετουσῶν ἤδη τοιούτων. Ἐκτός τῶν πολλῶν οἱ ὑποῖοι καὶ ἤδη ὑπηρετοῦσι μὲ μισθὸν κατώτερον τοῦ βαθμοῦ των. Καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον τρίτον καὶ οἱ λόγῳ τῆς πενταετοῦς ὑπηρεσίας διδομένη 10δραχμὸς αὐξήσις τίθεται ἐν ἀμφιβόλλῳ

Καὶ κατὰ ταῦτα δημοδιδάσκαλοι παλαιμάχοι κατατρίψαντες τὰ ὠραϊότερα τῆς ζωῆς των ἔτη πρὸς μόρφωσιν τῶν Ἑλληνοπαίδων καὶ ἀριθμοῦντες 15 καὶ 20 ἐτῶν ὑπηρεσίαν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τελευταίας μισθοδοσίας των ἐλπίζοντες νὰ λάβωσι ἀνάλογον σύνταξιν καταβαλόντες ἀνάλογον κράτησιν, ἤδη μισθοδοτούμενοι μὲ κατὰ τὸ ἡμισυ σχεδὸν ὀλιγώτερον μισθὸν θὰ ἀναγκασθῶσι νὰ ἀποχωρήσωσι τῆς ὑπηρεσίας καὶ εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τούτων μάλιστα ἔχομεν ἀνάγκην καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως δημοδιδασκάλων καὶ ὡς ἐκ τῆς πολυτίμου πείρας των καὶ τῆς ἀρτιωτέρας μορφώσεώς των. Ἄλλὰ τὸ πάντων χερίστον εἶνε ὅτι περιορίζεται ἡ ἴδρυσις δημοτικῶν σχολείων καθ' ἣν ἐποχὴν ἐνδείκνυται ὁ πολλαπλασιασμὸς αὐτῶν καὶ μάλιστα τῶν θηλέων, τὰ ὅποια εἶνε ἤδη κατὰ τὸ τέταρτον ὀλιγαριθμότερα τῶν ἀρρένων, ἂν καὶ ὁ πληθυσμὸς ἀμφοτέρων τῶν φύλων εἶνε περίπου ἰσάριθμος.

Φίλοι συνάδελφοι

Ὁ ἐπικρεμάμενος κίνδυνος δὲν ἀπειλεῖ ἄτομα ἀλλὰ διασεῖε τὰ θεμέλια παντὸς μέλλοντος καὶ πάσης προόδου τοῦ ἔθνους. Ἄν ὁ στρατιώτης εἶνε ἐντεταλμένος τὴν φύλαξιν καὶ ἀκεραιότητα τῆς πατρίδος ὁ δημοδιδάσκαλος προῶριστα νὰ δημιουργήσῃ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς. Ἐν ὀνόματι λοιπὸν τῆς ἱερότητος τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἀποστολῆς ἡμῶν σὺν προσκαλοῦμεν ἵνα ἐνωθῆτε μεθ' ἡμῶν καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐργασθῶμεν ὅπως ἀποτραπῆ πᾶς κίνδυνος ἀπειλῶν νὰ ταπεινώσῃ ἢ ἀποθαρρύνῃ ἡμᾶς ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ θείου ἡμῶν ἔργου.

Ὁ Πρόεδρος
Γ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

Ὁ Γ. Γραμματεὺς
Ι. ΜΑΧΑΪΡΑΣ

ΣΗΜ. Ὁ Σύνδεσμος συνεδριάσας ἐπανεληγμένως ἐξέλεξε πολυμελῆ ἐπιτροπέαν ἥτις συνέταξε τὴν ἀνωτέρω ἔκκλησιν πρὸς δὲ καταρτίζει ἤδη ὑπόμνημα πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα κτλ.

Παρακαλοῦνται οἱ διδάσκαλοι τῶν πρώτου. Δήμων ὅπως ἀποστείλωσι τὰ συνημμένα ἀνάλογα ἀντίτυπα πρὸς τοὺς συναδέλφους τῆς περιφερείας των ὡσαύτως ὅπως ἀποστείλωσι ἡμῖν τὰ καταρτισθέντα ὑπομνήματα, ἵνα συμπεριλάβωμεν εἰς ἐν γενικόν, ἐὰν τὴν συγκεντρικωτικὴν ταύτην ἐπίσημον ἐνέργειαν κρίνωσι συντελεστικωτέραν, προσέτι, πληροφορήσωσι ἡμᾶς ποῖοι ὑπηρετοῦσι μὲ κατώτερον μισθὸν τοῦ βαθμοῦ.